

Asia: VN/18839/2024

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta päästöttömäksi rakennukseksi korjaus- ja muutostöissä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta päästöttömäksi rakennukseksi korjaus- ja muutostöissä (jäljempänä "Asetusluonnos").

Kuntaliiton mielestä Asetusluonnos on tärkeä ja merkittävä askel kohti EU-tasoista päästötöntä rakennuskantaa. Sen onnistunut toimeenpano edellyttää kuitenkin selkeää ohjeistusta, kouluttautumista ja riittäviä resursseja.

Yleisesti Kuntaliitto pitää myönteisenä asetusluonnoksen korjausrakentamisen maltillisia energiatehokkuusvaatimuksia. Toisaalta tulevaisuudessa rakennuksen energiatehokkuusluokka ja energiatodistus kuvaavat yhä vähemmän rakennuksen energiatehokkuutta päästöominaisuuksien korostuessa, joskin energiatehokkuusluokan (E-luvun) merkityksestä rakentamista ohjaavana tekijänä on myös esitetty painavia huomautuksia.

Asetusluonnos vaikuttaa selkeämmältä kuin ehdotus asetukseksi uuden päästöttömän rakennuksen energiatehokkuudesta. Uutta rakennusta koskevan asetusluonnoksen tulkinnanvaraisuudet vaikuttavat kuitenkin myös tämän asetuksen tulkintaan. Vaikutusten arviointi on Asetusluonnoksessa jossain määrin vain suuntaa-antavaa, ja muutoksen kokonaisvaikutuksia on vaikea hahmottaa.

Ehdotusta asetukseksi uuden rakennuksen energiatehokkuudesta sovelletaan ensimmäisen kerran julkisten rakennuksien osalta 1.1.2028 ja kaikkien rakennuksien osalta 1.1.2030, kun taas Asetusluonnosta sovelletaan ensimmäisen kerran jo 1.6.2026. Perusteluissa todetaan, että asetus

olisi voimassa samanaikaisesti ympäristöministeriön 27 päivänä helmikuuta 2013 antaman ympäristöministeriön asetuksen rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta korjaus- ja muutostöissä (4/13) kanssa.

Uudet vaatimukset vaativat sekä suunnittelijoiden, että viranhaltijoiden laajaa kouluttautumista. Kuntaliitto korostaa, että kaikille osapuolille tulee järjestää kattava koulutus, jotta uusien vaatimusten käyttöönotto ei johda hallinnollisen taakan olennaiseen kasvuun epäselvyyksien tai tulkinnanvaraisuuksien takia.

Kuntaliiton yksityiskohtaiset huomiot on esitetty seuraavassa.

2 § Energiatehokkuuden parantamisen suunnittelu

Energiatehokkuutta on parannettava rakennuksen rakentamisluvanvaraisen korjaus- ja muutostyön tai rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä, jos se on teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti toteutettavissa (RakL 37 §). Selkeyden vuoksi olisi hyvä mainita teknisen tarkasteluajanjakson pituudesta. (2/17 1 a § Asuinrakennuksissa tarkastelujaksona käytetään 30 vuotta ja muissa rakennuksissa 20 vuotta, ellei tarkasteltavan rakennusosan tai järjestelmän tai sen osan normaali elinkaari ole tätä lyhyempi.)

4 § Rakennusosakohtaiset vaatimukset

Kuntaliitto muistuttaa, että muiden kuin suojeltujen rakennuksien ikkunoiden uusiminen on pääsääntöisesti vapautettu luvanvaraisuudesta. Tässä vaiheessa on epäselvää koskevatko vaatimukset vain rakentamislupaa edellyttää korjaustoimenpidettä. Ikkunoille ja oville esitetty 0,7(m² K) U-arvovaatimus voi aiheuttaa monenlaisia vaikutuksia, joita ei ole perusteluosassa arvioitu (huurtuminen, rakenteelliset vaikutukset, valoaukon pieneneminen ym.). Alapohjaan esitettyä U-arvovaatimusta voidaan pitää tarpeellisenä täsmennyksenä.

7 § E-lukuvaatimus rakennusluokittain

Kuntaliitto toteaa, että standardikäyttö-sanan muutos vakioituun käyttöön selkeyttää tulkintaa.

Energiatehokkuusvaatimusten tiukennus tapahtuu uudisrakentamisen E-luvun muutoksen kautta. Korjausrakentamisen vaatimustaso säilyy ennallaan suhteessa uudisrakentamiseen.

Asetusluonnos antaa ymmärtää, että rakennukselle lasketaan olemassa olevan tilanteen mukainen E-luku nykyisellä lämmitysmuodolla. Esityksestä voi syntyä käsitys, että energiatehokkuuden parantamiseksi riittäisi lämmitysjärjestelmän muutos päästöttömään energiaan ilman, että tehtäisiin rakenteellisia korjaustoimenpiteitä. On epäselvää, onko tämä ollut tavoite.

Ilmeisesti E-luvun laskennassa tulisi soveltaa voimassa olevaa E-luvun laskentatapaa. Uuden rakennuksen on oltava päästötön rakennus 1 tammikuuta 2030 alkaen. Julkisten elinten omistuksessa olevan uuden rakennuksen on oltava päästötön rakennus 1 tammikuuta 2028 alkaen, jolloin E-luvun laskentatapa muuttuu.

11 § Ilmanvaihto

Asetusluonnoksessa esitetään, että ilmanvaihtojärjestelmän suunnittelussa tulee soveltaa ympäristöministeriön asetusta uuden rakennuksen sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta. Kuntaliitto arvioi tämän todennäköisesti vähentävän rakentamislupakäsittelyyn liittyviä tulkintaongelmia.

Peltola Vesa
Suomen Kuntaliitto ry.